

PARIS 2018

تأثیر بحران مالی بر رابطه سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه و عملکرد مالی

سمیه قاسمی^۱، زهرا پورزمانی^{۲*}

۱- کارشناس ارشد حسابداری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران شمال، تهران، ایران
۲- دانشیار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد تهران مرکزی، تهران، ایران (مسئول مکاتبات)

چکیده

در این پژوهش تأثیر بحران مالی بر رابطه بین سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه و عملکرد مالی به طور تجربی مورد مطالعه قرار گرفته است. عملکرد مالی با استفاده از بازده دارایی‌ها اندازه‌گیری شده است. برای اندازه‌گیری بحران مالی از شاخص بی‌ثباتی اقتصاد کلان با استفاده از شاخص کل بازار بورس اوراق بهادار و فیلترینگ هودریک-پرسکات استفاده می‌شود (جانسون، ۱۹۹۱). بدین صورت که برای سال‌های دارای بحران مالی عدد یک و در غیر این صورت عدد صفر انتخاب خواهد شد. همچنین نسبت مخارج تحقیق و توسعه به ارزش دفتری کل دارایی‌های شرکت معیار اندازه‌گیری سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه است. تعداد ۱۹۱ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران در دوره زمانی سال‌های ۱۳۸۸ تا ۱۳۹۵ به عنوان جامعه آماری غربال شده پژوهش منظور شده‌اند. جهت بررسی فرضیه‌های پژوهش از مدل‌های رگرسیون چند متغیره داده‌های ترکیبی با اثرات ثابت استفاده شده است. یافته‌ها نشان داده‌اند سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه منجر به افزایش و بحران مالی منجر به کاهش عملکرد مالی شده‌اند. همچنین رابطه بین سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه و عملکرد مالی به طور معنی‌داری تحت تأثیر بحران مالی قرار دارد. سایر یافته‌ها بیانگر این است که سن شرکت، اهرم مالی و نوسان‌پذیری درآمد فروش عملیاتی شرکت تأثیر معنی‌داری بر عملکرد شرکت داشته‌اند؛ در حالی که استقلال هیأت مدیره، اندازه شرکت و رشد تأثیر معنی‌داری بر عملکرد مالی نداشته‌اند.

کلمات کلیدی: عملکرد مالی، سرمایه‌گذاری تحقیق و توسعه، بحران مالی.

۱- مقدمه :

بر اساس دیدگاه مبتنی بر منابع، یکی از عوامل اصلی موثر بر عملکرد شرکت، توانایی تجمیع و تبدیل مناسب منابع است. به طور مشخص‌تر شرکت‌هایی که منابع ارزشمند و محدودی را تولید و یا دارا هستند و یا فرآیند تبدیل پیچیده و منحصر به فردی دارند، توانایی بیشتری در حفظ مزیت رقابتی دارند (بارنی، ۱۹۹۱). از این دیدگاه، سرمایه‌گذاری‌ها در تحقیق و توسعه را می‌توان به عنوان عامل فزاینده انبار دانش شرکت‌ها دانست که منبعی مهم برای دو جنبه مهم شرکت یعنی نوآوری و توسعه توانمندی‌های دانش شرکت است. در همین راستا استم و ونبرگ

* Zahra.poorzamani@yahoo.com